

PRÁVO DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ

PRÁVO OBCHODNÍHO
TAJEMSTVÍ, DŮVĚRNÝCH
INFORMACÍ A KNOW-HOW

*Snímky slouží k orientaci posluchačů přednášek
a k činění si poznámek.
Nenahrazují přednášky, učebnice ani cvičebnice.*

verze 1.1 (2007)

© Ivo Telec, 2007

TEMATICKÝ OBSAH

1. právo obchodního tajemství
2. právo důvěrných informací
3. právo know-how
4. konkurenční doložky

1. ČÁST

PRÁVO OBCHODNÍHO TAJEMSTVÍ

TAJNÉ!

obchodní tajemství ABCD, s. r. o.

ZNEUŽITÍ JE TRESTNÉ!

PŘÍKLAD 1: Nastrčený zákazník

Obchodní společnost vyrábějící levné plynovodní výrobky nastrčila svého zaměstnance, aby od úspěšnějšího konkurenta nenápadně získal, coby zákazník, údaje o připravované inovaci jeho značkového zboží.

PŘÍKLAD 2: Zlovolný manažer

Vedoucí manažer mezinárodně činné obchodní společnosti prodal konkurenci kopie zápisů z obchodního vedení, obsahují rozpis zavádění nového podnikatelského plánu a rozbor jeho strategie.

DRUHY TAJEMSTVÍ

■ Soukromoprávní

1. obchodní tajemství (§17 – 20 obch. z.)
2. výrobní tajemství (např. punc. z.)
3. osobní tajemství (§ 11 – 16 o. z.)

■ Veřejnoprávní

1. zákonem utajované informace (z. č. 412/05 Sb.)
2. zákonné povinnosti mlčenlivosti
např. advokáta, lékaře, banky (bankovní tajemství), církve (zpovědní tajemství) aj.

Dohoda o vzájemném zabezpečení utajení vynálezů týkajících se obrany, na něž byla podána žádost o udělení patentu (1960)

(č. 17/03 Sb. m. s.)

Z DĚJIN A ZAHRANIČÍ

■ USA

- ✓ *Vickery v. Welch* (1837)
- ✓ vzorový *The Uniform Trade Secrets Act* (1979, 1985)
 - ☛ státní zákony unijních států
- ✓ Economic Espionage Act (1996)

■ Anglie

- ✓ *Morison v. Moat* (1851)

■ Svět

1994

Dohoda o obchodních aspektech
práv k duševnímu vlastnictví (TRIPS)

■ Československo

1927 – 1950

zákon o ochraně proti nekalé soutěži

1950 – 1998

trestní ochrana hospodářského
tajemství (vedle státního a služebního)

1991 – 1992

obchodní zákoník

ZDROJE

- **Mezinárodní**

čl. 2 (viii) Smlouvy o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví (č. 69/75 Sb., ve znění č. 80/85 Sb.):

„všechna ostatní práva vztahující se k duševní činnosti v oblasti průmyslové, vědecké, literární a umělecké“

- **Vnitrostátní**

čl. 11/1-4 LZPS

§ 17-20 obch. z.

PRÁVNÍ POVAHA

- *Trade secret*
- **Právo náležející k podniku**
*např. k rozhlasové nebo televizní stanici,
k výrobnímu podniku aj.*
- **Absolutní majetkové právo**
ex lege, erga omnes
 1. neformální (úředně nezapisované)
 2. neomezené, co trvají znaky

1. převoditelné (zcizitelné)
2. děditelné
3. zastavitelné
4. exekvovatelné
5. ocenitelné
6. účtovatelné

POJMOVÉ ZNAKY

- 1. veškerá skutečnost (vše) povahy:**
 - a. obchodní, např. seznam zákazníků, nákupní zdroje, obchodní záměr, metody obchodního vedení, cenové kalkulace, reklamní postup**
 - b. výrobní, např. výrobní postup, tradiční receptura, prototyp, údaje o výrobních zkouškách, stříh, model**
 - c. technické, např. plány a výkresy**

Ad 1: PŘÍKLAD

Doposud nepodaná přihláška
průmyslového vzoru k zápisu
do rejstříku průmyslových vzorů

2. souvislost s podnikem

(slouží k provozování podniku nebo jsou k tomu povahově určeny)

např. údaje k provozu cestovní kanceláře

3. objektivně zjistitelná hodnota ve vztahu k podniku

a. skutečná

b. potenciální

i. materiální

ii. nemateriální

× *znehodnocení, např. snížení zisku, odliv
zákazníků, zvýšené náklady, marné
vynaložení prostředků aj.*

4. nedostupnost v příslušných obchodních kruzích

např. v Himálaji sice obecně známá ajurvédská receptura čajové směsi, přinesená do CZ, kde je však v obchodních kruzích provozovatelů čajoven, výrobců a prodejců čajových směsí nedostupná

- ✘ novost, např. patentovatelného vynálezu*
- ✘ nezřejmost*

- 5. **projev vůle k utajení** (právní úkon)
(privátní autonomie, zásada neformálnosti volních projevů)
 - a. *výslovně, např. označením nebo vymezením vnitřním předpisem*
 - b. *jinak, např. uschováním do trezoru*
- = volní teorie
- ✗ teorie objektivního zájmu na utajení

Ad 5: ZÁKAZ KLAMAVÉHO OZNAČENÍ

- **Skutečnost nespĺňující legální pojmové znaky**

např. až následně po vyzrazení

☞ **nekalá soutěž**

6. zajišťování utajení odpovídajícím způsobem

- a. *právní, např. vymezením okruhu povolaných osob pracovním příkazem, smluvním zajištěním zákonného zdržovacího závazku, pracovním řádem*
- b. *věcné, např. zaheslováním v počítačové síti, zaevidováním*
 - i. **rozsah** opatření k utajení
 - ii. **stupeň obtížnosti dosažení třetí osobou**

← ZPŮSOBY UTAJOVÁNÍ

- **Zásada přiměřenosti a rozumnosti**
 1. roztrídění, označení, uschování
 2. omezený přístup nebo vstup
 3. omezený okruh povolaných osob podle nutné potřeby, *např. konstruktér*
 4. elektronické sledování oběhu s pamětí
 5. poučení zaměstnanců a třetích osob, *např. auditora*, o druhu a o způsobu nakládání

6. periodické vnitřní kontroly zajištění (bezpečnostní a právní audit)
7. omezení přístupu k počítačům, *např. na heslo, a k záznamovým přístrojům, např. zákaz fotomobilů*
8. bezpečnostní kontroly zaměstnanců, návštěvníků aj. osob s přístupem k věci
9. účinná opatření při vyzrazení, vyzvědění nebo při jiné ztrátě ochrany k omezení následků a k prosazení ochrany práva

DRUHY ZAJIŠTĚNÍ UTAJENÍ

1. personální bezpečnost, *např. výběr povolaných osob*
2. průmyslová bezpečnost, *např. zajištění nakládání u jiné osoby při průmyslové výrobě*
3. administrativní bezpečnost, *např. označování a evidence*
4. fyzická bezpečnost, *např. přístup osob*
5. bezpečnost informačních a komunikačních systémů, *např. důvěrnost a správa systému*
6. [kryptografická ochrana]

PODNIKOVÝ BEZPEČNOSTNÍ STANDARD

Utajovaný soubor pravidel, stanovící postupy, technická řešení, bezpečnostní parametry a organizační opatření k zajištění nejmenší možné míry ochrany obchodního tajemství.

srv. z. č. 412/05 Sb., o ochr. utaj. skut. a o bezp. způsob.

CO NEMŮŽE BÝT OBCHODNÍM TAJEMSTVÍM?

1. předmět práva jiné osoby, *např. práva patentového na výrobní postup*
2. skutečnosti, jejichž obchodní utajení by bylo
 - ✗ dobrým mravům
 - ✗ zásadám poctivého obchodního styku
3. skutečnosti vyloučené z obchodního tajemství zákonem

4. „znalosti a zručnosti, kterých zaměstnanec nebo učeň nabyli v pravidelném postupu své činnosti s vůlí zaměstnavatele v jeho podniku konané.“

§13/3 z. č. 111/27 Sb. z. a n.

OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ v. PATENT

■ Výrobní postup ekologického výrobku

1. způsobilost k obchodnímu utajování
po neomezenou dobu

×

2. způsobilost k patentování (vynález) na 20 let
vč. zveřejnění přihlášky vynálezu

TOPOGRAFIE POLOVODIČOVÉHO VÝROBKU

- **Právo označit** za obchodní tajemství v přihlašovacím řízení před ÚPV
- **Utajené podklady přihlášky** topografie polovodičového (mikroelektronického) výrobku nebo jejich části, umožňující identifikaci topografie (zobrazení vrstev)
- 2 vyhotovení podkladů, z nich 1 nečitelné
 - ✗ podklady jako celek

PRŮMYSLOVÝ VZOR

- Zveřejnění průmyslového vzoru ve Věst. ÚPV spolu se zápisem do rejstříku
- **Na žádost odklad zveřejnění přihlášeného průmyslového vzoru až po 30 měsících po dni podání přihlášky**

oznámení odložení zveřejnění při oznámení zápisu

EXKURS: PRŮMYSLOVÉ VLASTNICTVÍ A UTAJOVÁNÍ

- **Domnění přihlašovatele** vynálezu, užitého vzoru či topografie polovodičového výrobku o utajované informaci v přihlášce
 - ☛ povinnost přihlašovatele vyznačit návrh stupně utajení Přísně tajné, Tajné, Důvěrné, Vyhrazené na přihlášce
 - ☛ ÚPV ☛ NBÚ

§ 70 z. č. 412/05 Sb.

PODMĚT

- **Podnikatel provozující podnik**
 - a. vlastník podniku
 - b. nájemce podniku

VÝKON PRÁVA

- a. výkon pro sebe
- b. udělování svolení k použití obchodního tajemství, *např. při sdružení podnikatelů (patent pools)*
- c. převod (zcizení)

PRÁVO AKCIONÁŘE V. OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ A. S.

- Právo akcionáře na vysvětlení na valné hromadě
 - ✗ odmítnutí:
 - ✓ informace coby obchodního tajemství
 - ✓ důvěrné informace
- Pečlivé podnikatelské uvážení odmítnutí představenstvo
 - ✗ dozorčí rada
 - ✗ žaloba soudu

§ 180/1-4 obch. z.

SOUKROMÉ PRÁVO V. VEŘEJNÉ BLAHO

- Soukromý zájem
- Subjektivní soukromé právo utajovat
- Soukromý podnik
- Veřejný zájem
- Společně sdílené veřejné blaho informovanosti a transparentnosti *např. u veřejných prostředků*
- Veřejný podnik

PŘEDNOSTNÍ SVOBODNÝ PŘÍSTUP K INFORMACÍM

- **Omezení obchodního tajemství**
v poměru ke svobodnému přístupu
k informacím

z. č. 106/99 Sb., o svobodném přístupu k informacím

**Test poměrnosti
cíle a prostředku**

verze 1

Prohlášení shody

Test poměrnosti cíle a prostředku odpovídá právním požadavkům, které vyplývají pro řešení střetu práv, svobod nebo obecných dober zejména z:

- a) *Mezinárodního paktu o občanských a politických právech*, vyhl. pod č. 120/1976 Sb., *Opčního protokolu*, vyhl. pod č. 169/1991 Sb., a *Drubého opčního protokolu týkajícího se zrušení trestu smrti*, vyhl. pod č. 100/2004 Sb. m. s.
- b) *Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech*, vyhl. pod č. 120/1976 Sb.
- c) *Úmluvy na ochranu lidských práv a základních svobod, ve znění protokolů č. 3, 5 a 8*, vyhl. pod č. 209/1992 Sb., *dodatkového protokolu a protokolů č. 2, 4, 6 a 7*, vyhl. pod č. 209/1992 Sb., a *protokolu č. 9*, vyhl. pod č. 41/1996 Sb.
- d) *Listiny základních práv a svobod*, vyhlášené jako součást ústavního pořádku České republiky pod č. 2/1993 Sb.
- e) *zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku*, ve znění pozdějších předpisů.

Test poměrnosti cíle a prostředku dále zásadně odpovídá právní argumentaci, obsažené v odůvodněních následujících právních rozhodnutí, a to v:

- a) *nález Ústavního soudu v Brně ze dne 12. 10. 1994*, sp. zn. Pl. ÚS 4/94, zveř. pod č. nál. 46 Sb. nál. a usn., sv. 2, vyhl. pod č. 214/1994 Sb., *ve věci návrhu na zrušení některých ustanovení trestního řádu*
- b) *nález Ústavního soudu v Brně ze dne 9. 10. 1996*, sp. zn. Pl. ÚS 15/96, zveř. pod č. nál. 99 Sb. nál. a usn., sv. 6, vyhl. pod č. 280/1996 Sb., *ve věci návrhu na zrušení ustanovení zákona o vlastnictví bytů a ústavní stížnosti proti rozhodnutí Ministerstva obrany ve věci žádosti o soublas s prodejem bytů ozbrojených složek*
- c) *nález Ústavního soudu v Brně ze dne 17. 2. 1999*, sp. zn. Pl. ÚS 16/98, zveř. pod č. nál. 25 Sb. nál. a usn., sv. 13, vyhl. pod č. 68/1999 Sb., *ve věci návrhu na zrušení některých ustanovení zákona o státních zbraních*
- d) *nález Ústavního soudu v Brně ze dne 21. 3. 2002*, sp. zn. III. ÚS 256/01, zveř. pod č. nál. 37 Sb. nál. a usn., sv. 25, *ve věci ústavní stížnosti proti rozsudku Vrchního soudu v Praze v řízení o ochraně osobnosti*

Položená právní otázka

Pomocí testu má být zodpovězena následující právní otázka:

Tato otázka mi byla položena zadavatelem, jímž je:

Předložené podklady

Při posuzování zadané právní otázky jsem vycházel z následujících podkladů:

Podklady mi byly předloženy _____

Za svá jsem vzal skutková tvrzení, obsažená ve shora uvedených podkladech, o jejichž věrohodnosti jsem neměl pochyb, a bez nichž by nebylo lze učinit závěr o právní otázce.

Hlediska

Východiskem dosažení právního závěru mi byly následující skutečnosti (hlediska):

- a) skutkové okolnosti a jejich vzeti za své
- b) právní posouzení.

Použité metody

K zodpovězení právní otázky jsem použil, krom obecně uznávaných nebo právně přikázaných metod výkladu mezinárodních smluv, právních předpisů, právních úkonů nebo právních rozhodnutí, následující metody, vedoucí k dosažení právního závěru, a to:

- a) metodu uznání skutkových tvrzení
- b) metodu popisnou a roztrídňovací
- c) logické metody odvození a rozboru
- d) metodu ústavní konformity
- e) metodu proporcionality
- f) metodu šetrnosti
- g) metodu vnímání újmy
- h) metodu celkového hodnocení.

1. Část popisná

- 1.1 Skutkový popis zásahu do práva, svobody nebo obecného dobra
- 1.2 Podřazení skutkového děje (zásahu) právní kvalifikaci
- 1.3 Popis zamýšleného cíle, sledovaného zásahem
- 1.4 Údaje o původci zásahu
- 1.5 Právní kvalifikace zasaženého práva, svobody nebo obecného dobra
- 1.6 Údaje o nositeli zasaženého práva, svobody anebo o poživatelích obecného dobra

2. Část rozborová

- 2.1 Spravedlivost cíle zásahu (legitimita cíle)
- 2.2 Spravedlivost důvodu dosažení cíle zásahu (legitimita důvodu)
- 2.3 Objektivní způsobilost zásahu dosáhnout zamýšleného cíle (dosažitelnost cíle)
- 2.4 Popis event. jiných způsobů (variant prostředků), jimiž bylo nebo by bylo

možno objektivně dosáhnout stejného nebo srovnatelného cíle (popis alternativních způsobů)

- 2.5 Věcná nebo právní možnost použití event. šetrnějšího způsobu
- 2.6 Spravedlivost způsobu zásahu [šetrnost (vhodnost) použitého prostředku zásahu, zvoleného z více event. možných prostředků při minimalizaci újmy či jiného záporného dopadu včetně popisu záporného dopadu (legitimita způsobu)]
- 2.7. Přiměřenost zásahu zamýšlenému cíli (přiměřenost v užším smyslu)

3. Část důkazní

- 3.1 Důkaz empirický (např. rozsah zásahu, následky aj. skutkové okolnosti případu)
- 3.2 Důkaz systémový (zhodnocení zařazení zasaženého práva, svobody nebo obecného dobra v právním řádu)
- 3.3 Důkaz kontextový (zvážení dalších záporných dopadů, k nimž by došlo upřednostněním jednoho práva, svobody nebo obecného dobra před jiným)
- 3.4 Důkaz hodnotový (zvážení podstaty, smyslu a významu střetnutých se hodnot v obecně uznávané hierarchii hodnot)
- 3.5 Zhodnocení všech důkazů přiměřenosti zásahu k cíli, které jsou jednotlivě zhodnoceny výše, v jejich vzájemné souvislosti

4. Závěr

Upřednostnění výkonu / ochrany _____

před _____

bylo/bude / nebylo/nebude

ve výše popsaném případě právně možné.

Doložka

Prohlašuji na svou odbornou a stavovskou čest, že k výše uvedenému právnímu názoru jsem dospěl podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nezávisle na jiných osobách, pouze na základě výše uvedených podkladů, hledisek, metod a právních norem vyplývajících z citovaných pramenů.

Shora podaný závěr vyjadřuje právní názor posuzovatele, který je argumentačně podložen, jak je výše uvedeno.

Test poměrnosti cíle a prostředku, obsahující právní názor z něho vyplývající, je předložen bez rozporů.

Tento test obsahuje sedm číslovaných a v jednu listinu spojených stran bez příloh.

Posuzovatel:

V _____ dne _____

NÁROKY

- **Ohrožení, např. vyzvídání, nebo porušení práva, např. zpřístupnění či využití**
 1. nárok předstižný (u škody)
 2. nárok nahrazovací (u škody) § 757 obch. z.
 3. nárok vydávací (u bezdůvodného obohacení)
 4. nárok zdržovací
 5. nárok odstraňovací
 6. nárok zadostiučňovací (u nemajetkové újmy)
 7. nárok na zveřejnění rozsudku
 8. nárok na zvláštní zacházení v řízeních
např. v soudním řízení civilním

OCHRANA V CIVILNÍM ŘÍZENÍ

■ Civilní řízení soudní

- ✓ vyloučení veřejnosti z důvodu ohrožení nadřazeného obchodního tajemství

§ 116/2,3 o. s. ř.

- ✓ opatření k zachování nadřazeného obchodního tajemství při povolování nahlížení do spisu, *např. oddělením části spisu*

§ 44/3 per anal. o. s. ř.

✗ nesprávný úřední postup ➔ náhrada škody

NAHLÍŽECÍ REŽIM U PŘIHLÁŠEK VYNÁLEZŮ

- **Právo 3. osob** s průkazem právního zájmu nahlížet do spisu
 - ➔ povolení ÚPV k nahlížení
- **Před zveřejněním** přihlášky vynálezu jen formální údaje

z. č. 527/90 Sb., o vyn. a zlepš. návr.

OCHRANA PŘED NEKALOU SOUTĚŽÍ

- Zvláštní skutková podstata nekalé soutěže
- ✓ porušení práva k obchodnímu tajemství

§ 51 obch. z.

OCHRANA TRESTNÍ

- **Trestné činy, např.:**
 1. nekalá soutěž
 2. porušování závazných pravidel hospodářského styku
 3. zneužívání informací v obchodním styku

- **Přestupky**
 1. přešupek proti majetku

2. ČÁST

PRÁVO DŮVĚRNÝCH INFORMACÍ

DŮVĚRNÉ!

„Na jazyk pozor! Jen v srdci ulož důvěrné slovo.“

Pseudo-Fókylidés 20, Sib 2,75.

Dus (ed.), Proroctví a apokalypsy. Novozákonní apokryfy. Praha 2007/III, s. 379. Překl. *Dusův*.

PŘÍKLAD: Důvěrné sdělení

Objednatel stavby obchodního domu seznámil stavební společnost se svým záměrem obchodního využití prostor v jednotlivých poschodích, aby jej zohlednila při postupu a předávání prací. O sdělení svého záměru tiše řekl, že je důvěrné.

DRUHY INFORMACÍ

- **Soukromoprávní**
důvěrné informace

obch. z.

- **Veřejnoprávní**
utajované informace

z. č. 412/05 Sb., o ochr.
utaj. infor. a o bezp. spolehl.

ZDROJE

- **Mezinárodní**

čl. 39 Dohody o obchodních aspektech
práv k duševnímu vlastnictví (TRIPS)

(č. 191/95 Sb.)

- **Vnitrostátní**

čl. 11/1-4 LZPS

§ 271, 513 obch. z.

NÁZVOSLOVÍ

1. neuveřejněné informace (TRIPS)
2. důvěrné informace (obch. z.)
3. informace (např. § 513 obch. z.,
podklady a informace u licenční smlouvy
k předmětům průmyslového vlastnictví)

PRÁVNÍ POVAHA

- **Relativní majetkové subjektivní soukromé právo (oprávnění)**
 1. převoditelné (zcizitelné)
 2. děditelné
 3. zastavitelné
 4. exekvovatelné
 5. ocenitelné
 6. účtovatelné

POJEM

- **Právně slabý pojem** (*confidential information*)
 - ✗ obchodní tajemství
- **Právní povaha relativní** mezi stranami jednajícími o uzavření smlouvy, *inter partes*, **předsmluvní informace**
- ✓ **subjektivní význam** pro sdělující stranu
 - ✗ informace obecně známé

POJMOVÉ ZNAKY

- 1. jakákoli informace sdělená stranou** při jednání stran o uzavření smlouvy (předsmluvní informace), bez ohledu na uzavření smlouvy *např. sdělení o uzavření podobné smlouvy s třetí osobou*
- 2. označení informace za důvěrnou sdělující stranou,** *např. i ústně bez ohledu na písemnou formu smlouvy*

- ☛ 2 zákonné zákazy 2 skutků:
 1. prozrazení třetí osobě
 2. použití v rozporu s **účelem** informace pro své potřeby

- ☛ zvláštní skutková podstata deliktu **škody** (§ 271, 373 an. obch. z.)

OKOLNOSTI VYLUČUJÍCÍ ODPOVĚDNOST

- **Překážka na straně povinné osoby**
 - a. nastavší bez ohledu na její vůli
 - b. bránící splnění zdržovacího závazku
 - c. bez rozumného předpokladu odvrácení nebo překonání překážky či jejích následků
 - d. bez rozumného předvídání překážky v době vzniku závazku

- e. nenastala-li až v době prodlení dlužníka
- f. nenastala-li z jeho hospodářských poměrů

- **Omezení účinků vyloučení odpovědnosti jen na dobu trvání překážky**

§ 374 obch. z.

SOUTĚŽNĚPRÁVNÍ OCHRANA

- **Obecná skutková podstata nekalé soutěže (generální klausule)**

§ 44 obch. z.

1. ohrožení, snížení či ztráta dané obchodní důvěry (újma), *např. do obchodního zástupce*
2. vyvolání falešného dojmu důvěryhodnosti aj.

OCHRANA TRESTNÍ

- **Trestné činy, např.:**
 1. nekalá soutěž
 2. zneužívání informací v obchodním styku

DOLOŽKA O OCHRANĚ DŮVĚRNÝCH INFORMACÍ

(1) Smluvní strany si označují veškeré informace, které si vzájemně poskytly při jednání o uzavření této smlouvy za důvěrné.

(2) Smluvní strany prohlašují, že si jsou vědomy, že žádná z nich nesmí poskytnuté důvěrné informace prozradit třetí osobě ani je použít v rozporu s jejich účelem pro své potřeby.

3. ČÁST

PRÁVO KNOW-HOW

PŘÍKLAD: Vědecký poznatek

Jazykovědec svým výzkumem dosáhl vědeckého poznatku o účinném způsobu výuky cizích jazyků.

VÝZNAM

- ✓ nehmotné vklady do právnických osob
např. do a. s., s. r. o., o. p. s.
- ✓ možný obsah obchodního tajemství,
důvěrné informace nebo autorského díla

ZDROJE

- **Mezinárodní**

čl. 2 (viii) Smlouvy o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví (č. 69/75 Sb., ve znění č. 80/85 Sb.):

„všechna ostatní práva vztahující se k duševní činnosti v oblasti průmyslové, vědecké, literární a umělecké“

- **Vnitrostátní**

čl. 11/1-4 LZPS

PRÁVNÍ SOUBĚHY

■ Možné souběhy s:

1. obchodním tajemstvím
2. důvěrnou informací
3. vynálezem
4. jiným technickým řešením
5. vědeckým dílem
6. zlepšovacím návrhem
7. jiným statkem

■ Ochrana i bez ohledu na souběh

např. i po zveřejnění obchodního tajemství

PRÁVNÍ POVAHA

- **Relativní majetkové subjektivní soukromé právo (oprávnění)**
 1. převoditelné (zcizitelné)
 2. děditelné
 3. zastavitelné
 4. exekvovatelné
 5. ocenitelné
 6. účtovatelné

POJMOVÉ ZNAKY

- **Vymezení**
 1. judikaturní
 2. právně doktrinární

- × legální definice

1. soubor

- i. poznatků, *např. i vědeckých*
- ii. dovedností
- iii. zkušeností
- iv. zběhlostí

nebo

2. jednotlivost

■ Věcná povaha

1. výrobní
2. technická
3. provozní, *srv. zlepšovací návrh*
4. obchodní
5. vědecká, výzkumná, vývojová
6. jiná

VLASTNOSTI

1. identifikovatelnost
2. podstatnost
3. užitečnost, *srv. užitnou hodnotu*
4. hospodářská uplatnitelnost, *např. zemědělská nebo průmyslová*
5. ocenitelnost
6. objektivně vnímatelné vyjádření v jakékoli podobě ⇒
7. absence obecné známosti a obecné dostupnosti
8. absence předmětu práva patentového nebo užitně vzorového, *např. nepatentovatelný vynález*

← OBJEKTIVNÍ VYJÁDŘENÍ

1. *název, srv. název vynálezu aj.*
2. popis úplný a srozumitelný
3. výkres úplný
4. experimentální údaj ověřující podstatnost
5. zpravidla hmotné zachycení na věci
6. zpravidla bezpečné uložení

JUDIKATURA: VKLAD KNOW-HOW

Know-how se zpravidla rozumějí výrobně technické, organizační, obchodní a jiné poznatky, které umožňují vytvořit takový výsledný produkt, který by bez nich být vytvořen nemohl, a které jsou v daném okamžiku a místě výjimečné.

Pro vklad do obchodní společnosti musí být poznatky oddělitelné od jejich nositelů (autorů) a zachytitelné na hmotném substrátu, v dokumentaci. Poznatky musí umožňovat jejich převod či přechod.

Otázka, zda se jedná o know-how v technickém smyslu, je otázkou znaleckou, otázka, zda se jedná o know-how jako nepeněžitý vklad do základního kapitálu společnosti, tedy zda předmět vkladu je ve skutečnosti know-how v právním smyslu, je otázkou právní, kterou nemůže řešit znalec, nýbrž soud.

*VS v Praze 2. 11. 05, čj.: 7 Cmo 209/2005-44, Práv. rozhl.,
2006/8, s. 308 an.*

CO NENÍ KNOW-HOW?

■ Potencionálně:

1. obecně známé poznatky

např. zobecnění původně podnikového poznatku v důsledku jeho hromadného používání; srv. zdruhovění ochranné známky

2. obecně dostupné poznatky

např. školské poznatky z učebnice, domácí kutilství podle vydané odborné příručky „Domácí kutil“

3. **zvláštní osobní vlastnost**

*kupř. zaměstnancova schopnost,
dovednost nebo zručnost, neoddělitelná
od konkrétní osoby*

⇒ *Test pojmových znaků know-how*

NAKLÁDÁNÍ

- 1. licenční využívání**
 - a. licenční využívání
 - b. licenční využívání s následným převodem (finanční leasing)
 - c. pronájem podniku
- 2. převod (zcizení)**
 - a. vklad
 - b. jiný převod, *např. i při prodeji podniku*

SOUKROMOPRÁVNÍ OCHRANA

- **Absolutní právo proti nekalé soutěži**
viz generální klausule § 44 obch. z.
- **Některé absolutní právo průmyslového vlastnictví** např. z. č. 527/90 Sb.
např. právo patentové nebo užitně vzorové
- **Absolutní právo autorské**
viz právo k dílům vědeckým z. č. 121/00 Sb.
- **Relativní právo smluvní** ⇒
viz dobrovolný závazek smluvní

DOLOŽKA O OCHRANĚ KNOW-HOW

- (1) Všechny poznatky, zkušenost a dovednosti všeho druhu v majetku (...), jakož i jeho zadání, osnovy a koncepty tvůrčí, hospodářské či jiné činnosti, včetně objevů, námětů nebo nápadů, metod, vzorců, systémů, principů, postupů řešení (algoritmů), stylů a myšlenek, jakož i jejich návrhů nebo částí, bez ohledu na podobu vnímatelného vyjádření a nehledě na to, jsou-li obsahem obchodního tajemství nebo důvěrné informace (...), (dále jen „*know-how*“), které (...) sdělil nebo sdělí druhé straně v souvislosti s plněním této smlouvy nebo jednáním o jejím uzavření, zůstávají majetkem (...). Nezcizují se.

- (2) Druhá strana je oprávněna pouze k omezenému užití *know-how* výhradně pro účely plnění této smlouvy v nezbytném rozsahu omezeném též na dobu a místo tohoto plnění.
- (3) Druhá strana nesmí *know-how* použít pro sebe ani pro jiného nad rámec tohoto plnění.
- (4) Druhá strana je povinna *know-how* takto použít, jestliže tak stanoví tato smlouva nebo to vyplývá z jejího účelu.
- (5) Zjistí-li druhá strana možné ohrožení *know-how* ze strany třetí osoby, je zavázána o tom neprodleně zpravit (...) a předat mu veškeré doklady o této skutečnosti.

TRESTNÍ OCHRANA

- **Soudně trestní (trestné činy), např.:**
 1. zneužívání informací v obchodním styku
 2. porušování závazných pravidel hospodářského styku
 3. nekalá soutěž

- **Správně trestní (přestupky):**
 1. proti majetku

4. ČÁST

KONKURENČNÍ DOLOŽKY

Z DĚJIN

■ Rakousko-Uhersko

1910 zákon o obchodních pomocnících

■ Československo

1932 novela z. o vklad. kníž. (listech), akc. bankách
a o revisi bank. ústavů

1934 zákon o soukromých zaměstnancích

1936 zákon o pracovních poměrech redaktorů
(nezávaznost **soutěžní** doložky pro redaktora)

■ Česko

1995 nález ÚS, sp. zn. II. ÚS 192/95, č. 73 Sb. n. a usn., sv. 4

2000 novela obchodního zákoníku

2000 novela zákoníku práce

2006 zákoník práce

PŘEHLED ÚPRAVY

■ Právo občanské

1. smlouva netypová § 51, 491/2. o. z.

■ Právo obchodní

1. konkurenční doložka smlouvy o obchodním zastoupení § 672a obch. z.
2. konkurenční doložka smlouvy o prodeji podniku § 488a obch. z.
3. konkurenční doložka smlouvy o nájmu podniku § 488h obch. z.

■ Právo pracovní

1. konkurenční doložka pracovní smlouvy nebo konkurenční dohoda § 310-311 z. p.

ÚČEL V PRÁVU PRACOVNÍM

- ✓ **ochrana hospodářského zájmu**
zaměstnavatele **nemít ztíženou činnost**
vlastními zaměstnanci,
popř. i bývalými
srv. zákaz jednání zaměstnance
v rozporu s oprávněnými zájmy
zaměstnavatele

§ 301/d z. p.

ZÁKAZ KONKURENCE ZA TRVÁNÍ ZAMĚSTNÁNÍ

- **Shoda činnosti zaměstnavatele s vedlejší výdělečnou činností zaměstnance**

§ 304 z. p.

např. provozování cestovní kanceláře na shodném území

- **potenciální soutěžitelé**
 - ☛ **předchozí písemný odvolatelný souhlas zaměstnavatele**

■ Shodná činnost

1. věcně (předmětově)
2. časově
3. územně, *např. na území CZ*
4. jinak, *např. osobně, kupř. vůči shodným zákazníkům*

■ Změna rozhodnutí zaměstnavatele

- ☛ písemné odůvodněné **odvolání** souhlasu
- ☛ ukončené činnosti bez zbytečného odkladu

- **Výluky z omezení zaměstnance**
ve prospěch jeho činnosti:
 1. vědecké
 2. pedagogické
 3. publicistické
 4. literární
 5. umělecké

ZÁKAZ KONKURENCE PO SKONČENÍ ZAMĚŠTNÁNÍ

- **Spravedlivý požadavek** vůči zaměstnanci na přijetí **zdržovacího závazku** pro dobu až 1 roku po skončení zaměstnání vzhledem k:
 1. informacím
 2. poznatkům
 3. znalostem
 4. pracovním a technologickým postupům, získaným jím při zaměstnání.

§ 310 – 311 z. p.

← KONKURENČNÍ DOHODA

■ Předpoklady:

a. shoda výdělečné činnosti a předmětu činnosti zaměstnavatele nebo

b. soutěžní povaha vůči zaměstnavateli

☞ přiměřené peněžité vyrovnání

min. průměrný měsíční výdělek za každý zavázaný měsíc

KONKUREČNÍ DOHODA

(1) Zaměstnanec se zavazuje zdržet se po dobu jednoho roku po skončení pracovního poměru výkonu výdělečné činnosti, která by byla předmětem činnosti zaměstnavatele nebo by měla vůči němu soutěžní povahu (zákaz konkurence).

(2) Zaměstnavatel se zavazuje poskytnout mu za to přiměřené peněžité vyrovnání ve výši průměrného měsíčního výdělku za každý měsíc plnění závazku, které je splatné takto: (...).

(3) Zaměstnanec se zavazuje předem písemně sdělit zaměstnavateli úmysl zahájit činnost, která by mohla být zakázanou konkurencí.

(4) Zaměstnanec se zavazuje zaplatit zaměstnavateli smluvní pokutu ve výši (...), jestliže svůj závazek podle odstavce 1 nebo 3 poruší.

LITERATURA

Čada, Obchodní tajemství a know how. Praha 1997.

Hajn, Soutěžní chování a právo proti nekalé soutěži. Brno 2000.

Horáček/Čada/Hajn, Práva k průmyslovému vlastnictví. Praha 2005.

Knap/Munková/Tomsa, Ochrana práv a zájmů podnikatelů v hospodářské soutěži. Ostrava 1993.

Štenglová/Drápal/Púry/Korbel, Obchodní tajemství. Praha 2005.

Telec, Jak chránit zaměstnavatele před zaměstnanci? Práv. rozhl. 2004/1. Právní ochrana investic, důvěrných informací a know how. Průmysl. vlast. 2003/9/10.

ÚPV, Ochrana proti nekalé soutěži. [WIPO]. Praha 1995.

Foto:

Watamu, Keňa 2007

Shanzu Beach, Keňa 2007